

MAGYAR L

+ 3 lei

Taxa postală plătită
aprobării Dir. Gen.

Ńgs. Ramaszetter Róbert urnák

HUNGARIA Budapest
Disztér 1-2

Primredactor și redactor responsabil:
dr Paál Árpád

VII. — 100 (1814) Oradea, 1938. mai. 6

Primcolaborator: dr Gyáriás Elemér

A kisantant külföldi miniszterei II. Károly király előtt

Petrescu Comnen a szerda esti díszlakomán a három állam
nevében baráti jobbot nyújtott a Duna-medence szomszéd-
államai felé

Bucuresti. Saját tud. A király szerda este hét órakerülön külön királyi vonattal Sinaia-ba érkezett. ahol csütörtökön külön-külön kihallgatáson fogja fogadni *Stojadinovics* és *Krofta* minisztereket. Az uralkodót az állomáson *Miron Cristea* pátriárka, miniszterelnök fogadta. A király polgári ruhában érkezett és maga vezette gépkocsiját a Peles-kastélyba.

A ROMÁN KÜLÜGYMINISZTER NAGYJELENTŐSÉGŰ POHÁRKÖSZÖNTŐJE.

Bucuresti. Saját tud. A kisantant érkezett tanácskozásai szerdán déli 11 órától rövid déli megszakítással este nyolc óráig folytak. Este kilenc órai kezdettel diszvacso-ra volt, amelyen *Petrescu Comnen* jelentős beszédet mondott. Nagy derűlátással nyilatkozott a kisantant összetartó erejéről, megszakítás nélküli szolidaritásáról, az érdekek változatlan közöségéről és arról a békeakarásról, amely a kisantant tevékenységét a multban is, a jelenlegi konferencia alkalmával is irányítja. Ezután a külügyminiszter így folytatta:

— Ennek ellenére, időnként hangok hal-

latszanak, amelyek hol intézményünk dűledező voltáról, hol terméketlenségéről beszélnek, sőt majdnem veszélyről is, amelyet e a világ számára jelent. Engedtessek meg nekem ebben az ünnepélyes órában, hogy

kijelentsem a három kormány nevében ama óhajtól vezetve, hogy hozzájáruljunk a béke fenntartására a Duna-medencében, s hogy ilymódon kedvező légkört teremtsünk az e tájon levő államok szorosabb együttműködésére, baráti jobbot nyújtunk, mind együkünk közt és mindnyáján együtt szomszédainknak és fel-szólítjuk őket, hogy egyesítsék erőiket a mi erőfeszítéseinkkel, hogy az egyetértés és a testvériesülés történelmi művét megvalósíthassuk.

Stojadinovics válaszában, amelyet a maga és *Krofta* eschszlovák külügyminiszter nevében is adott, leszögezte, hogy *Petrescu Comnen* beszéde tökéletesen kifejezésre juttatta a szellemet, amelyben az érkezett megbeszélései folynak, azért azt egészében magáévá teszi.

Egyensúly-keresés a Róma-Berlin-tengelyre való tekintettel. — Elsősorban Magyarországnak szól a baráti kéz nyújtása

Bucuresti. Saját tud. A „Curentul“ a következőket írja a kisantant konferenciájáról:
— *Petrescu Comnen* szerda esti beszédeben politikai hitvallást tett azzal, hogy baráti jobbot nyújtott az Európa e részén elhelyezkedett összes népeknek, hogy meg legyen való-sítható az egyetértés és a testvériesülés politikája. Elsősorban Magyarországról van szó. A Budapesthez való közeledés még *Victor Antonescu* minisztersége alatt kezdődött, de aztán szűnet állott be, amely késleltette a program keresztülvitelét. A Róma—Berlin-tengelyre való tekintettel egyensúlyt keresnek és megközelítőleg már meg is találták. Varsó, amely-lyel mi szövetséges viszonyban vagyunk, talált Berlinnel szemben egyensúlyt nyújtó támpontot. Belgrád és Bucuresti szintén egyensúlyt állítottak be maguknak Rómával szemben, de nem egész tökéletesen, mert
a Berlin—Róma—Bucuresti—Varsói négyzetbe bezárva maradt Budapest.

amelynek szerepét nem lehetett meghatározni ebben a négyzetben. Azért Budapest szerepe ma az érkezett egyik legfontosabb tárgypontja.

Régi óhaj, amelyet az összes békét óhajító népek Franciaországgal együtt kifejezésre juttattak, hogy Magyarországgal való-ságos megbékülés jöjjön létre a fentemlített négyzetben. A nemzetközi viszonyok javulása és fejlesztése ugyanis megegyezést feltételez Budapesttel, amely megegyezés erős blokkot kristályosítana ki Közép-Európában s ez a blokk egyedül volna alkalmas arra, hogy gátat vessen a fennálló erők terjeszkedésének.

— Ebben a megvilágításban kell nézni — mondja a *Curentul* — azokat a megbeszéléseket, amelyek szerdán folytak. *Dr Bárdossy* László magyar követ Sinaian tartózkodik és közelről nézi a fejleményeket.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon.)

Török forradalom — bulgár földön

(S. I.) — A bulgár kormány elrendelte, hogy a jövőben a török iskoláknak latin betű-veléssel kell tanítani az abc-ét. Ez a mélyreható rendelkezés 600.000 embert érdekel: ennyi török él még ma is Bulgária földjén, kik eddig makacsul kitartottak a török hagyományok és így a török írásmód mellett is. A bulgár kormány tehát ezzel az intézkedéssel a kemalista nemzeti forradalomnak hordozója és végrehajtója lesz — bulgár földön. Új és jellemző fordulat ez, amire a kisebbségi nemzetek életében még nem igen volt példa.

A bulgár kormányok a török kérdésben eddig azt művelték, ami eddig kézenfekvőnek és a legegyszerűbb taktikának látszott: minden eszközzel mélyíteni igyekeztek azt a szakadékot, mit a kemalista forradalom reformjai Törökország népe és a más államok török kisebbségei közé vágtak. Tudjuk jól, hogy ez a szakadék igen mély. Szakítást jelent mind azokkal a törvényekkel, hagyományokkal és szokásokkal, melyek a török népet végzetesen akadályozták a nyugati fejlődés útján. A mélyreható vallási reform ki akarja ragadni a török lelket abból az évezredek mozdulatlanlanságából, melybe a mohamedán hit testisége süllyesztette. Szigorú törvények tiltják el azokat a hagyományokat, melyek a törökséget az európai népektől annyira elszigetelték: a török írást, a többneviséget, a patriarkális családnevek használatát és a fezt, a sajátos török fejlődést, mely nélkül igazítható muzulmán el sem tudunk képzelni. A török társadalmat pedig minden elképzelhető eszközzel európai ütemű munkára akarják szorítani és ki akarják emelni abból a katonai multú közéleti rendből, melyet az idők folyása teljesen alkalmatlanná tett a haladásra és az előbbrejutásra.

Igy állott elő az a helyzet, hogy régi, igazi törököt mindenütt a világon lehet ma találni csak éppen — Törökországban nem. Az idegen uralom alá került törökök fölött a vezetést a mohamedán papság vette át; nem lehet csodálkozni azon, hogy ez a régi szellemben nevelkedett réteg ragaszkodott a hagyományokhoz és ellene szegült minden újításnak. A kisebbségi török nép nem esett át a kemalista forradalom tüzein, ez a tűz nem égette ki lelkéből a „kizmet“ (a változhatatlan végzet) világszemléletének ólomsúlyát: nem csoda tehát, hogy továbbra is vállalta a régi vezetést. Aki pedig nem vállalta és az új török világban akart élni, nem maradt más útja, mint a kivándorlás, a kiteleptülés. Nagyon sokan akadtak, akik ezt az utat választották.

A bulgár kormány rendelkezése nemcsak azért nevezetes, mert ennek a folyamatnak végét szakítja és feladja azt a politikát, mely éket igyekezett verni ugyanannak a népnek fia közé. Az is újszerű e lépésben, hogy nem folytatja az eltávolítás politikáját, mely nem

Május 10, ez az utolsó jelentkezési határidő az Eucharisztikus Világkongresszusra

kívánatos idegent látott a nemzetiségekben, azokkal tulajdonképpen semmit sem törődött és örömmel vette, ha megszabadulhatott tőlük; mindez igen fontos jelenség, de még mindig nem a lényeg, amiről ebben a rendelkezésben szó van.

A lényeg benne az, hogy a bulgár kormány ezzel a rendelkezéssel elismeri az egész török nép nemzeti és kulturális egységét: nem lát többé sérelmet és veszedelmet abban, ha török nemzetiségű alattvalói ebben az egységben élnek, azzal együtt haladnak és ezt külsőleg is megmutatják. Ennél azonban még több is történt ezzel a lépéssel: a bulgár kormány nemcsak engedélyezi a törökök nemzeti és kulturális egységét, hanem azt a maga hatalmi eszközeivel elő is mozdítja. Amikor a bulgár kormány megtiltotta a régi török írás tanítását és a török iskolákat a latinbetűs abc. használatára utasította, ezzel tulajdonképpen a kemalista nemzeti forradalomnak, a törökség népi újjászületésének egyik igen fontos követelményét hajtja végre. Ha a bulgáriai törökség kitart a régi írásmód mellett, ez nem jelentene kevesebbet, mint azt, hogy hova-tovább véglegesen megszakad minden kulturális és szellemi kapcsolata a török kultúra bölcsőjével: Törökországgal. Ha ez a helyzet nem változik meg, a Bulgáriában felnövekedő török nemzedék a jövőben nem tudna török könyvet, török újságot olvasni és így lépést tartani művelődésének természetes fejlődésével. A bulgár kormánynak ez a rendelete tehát nem jelent sem többet, sem kevesebbet, mint azt, hogy a gazdaállam hatalmi szóval állítja vissza a kulturális egységet egyik kisebbsége és e kisebbségnek anyanépe között.

Egész Törökország örömmel vette tudomásul ezt a fontos intézkedést. A hivatalos „Ankara” c. lap azt írja, hogy Bulgária ezzel nagy lépést tett az igazi Balkán-szövetség felé.

Bizonyos, hogy a nemzetközi politika számításainak is szerepe volt ebben a döntésben. Aligha került volna azonban sor erre a megoldásra, ha a népek fejlődése nem haladna ebben az irányban. A nemzetek ma egyre határozottabb és világos lelki egységeket, kulturális és erkölcsi közösségeket jelentenek, melyeket a határok nem választanak el jobban egymástól, mint az embereket az otthonok falai. Ez a bulgár fordulat történelmi bizonyíték amellől, hogy ezt a kulturális egységet nem nehéz összhangba hozni az állami felségjogok követelményeivel, sőt mi több, ezeket a felségjogokat még az sem veszélyezteti, ha a gazda-

állam önként átveszi a nemzeti állam szerepét és részt kér a kisebbségi népek nemzeti egységének kiépítéséből.

Nem mindenütt szokik így szembe a kulturális egység kérdése, mint ennél a török-bulgár esetnél. A betűvetés külső technikája azonban nem minden. Ugyanazokkal a betűkkel igen különböző szellemet lehet terjeszteni, olyat is, melynek igen kevés köze van a nemzeti szellemhez. Ahhoz a szellemhez, melyben a népek a nemzeti művelődés ápolását látják. Ettől azonban már csak egy lépés annak a felismerése, hogy ez a szellem éppen úgy hozzátartozik a népek életéhez, mint az egyes emberekéhez az ők belső gondolatviláguk és érzelmi életük természetes szabadsága. Mint ez, úgy az is a természetes emberi egyenlőség, az emberi méltóság és polgári öntudat elengedhetetlen feltétele.

Az emberi egyenlőség szabadsága teljes és befejezett mű. világszerte elért művelődési fok akkor lesz, ha az egyéni szabadságok elismerését mindenütt a világon követni fogja a népek nemzeti egyenlőségének elismerése és tisztelete. Ez a bulgár rendelkezés melyről most szólottunk, arról beszél, hogy ez a felismerés útban van, még az olyan ősi ellenségek között is, mint a török és a bulgár nép.

Már csak május 9-ig tart a

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

50 %-os utazási kedvezmény

A CFR vonalain csak a visszautazásra IV. 29-től V. 19-ig, ha a felutazás IV. 19—V. 9. között történt.

A MAV vonalain Budapestre IV. 19-től V. 9-ig, visszafelé IV. 29-től V. 19-ig.

Vizummentes határátlépés.

Vásárigazolvány egyenként 120 leiert kapható az Európa utazási Iroda és a Wagons-Lits-Cook iroda összes fiókjainál.

Eredményre vezettek aditrăui katolikus iskola érdekében tett közbenjárások

Az iskola egyelőre tovább működhetik

Mercurea-Siuc. Saját tud. Részletesen foglalkoztunk Ditrău giurgiui nagyközség nyolctanerős és egymillió lei értékű iskolájának községi tulajdonba történő átvételével. Megiruk, hogy az iskola megmentése érdekében közbenjárt Cassulo András pápai követ, valamint az egyházközség képviselőiben tárgyalásokat folytatott dr Győrffy Elemér is, lapunk főmunkatársa. A tárgyalások részleges eredményre vezettek, mert, amint értesülünk, az iskolaépületet, két tanterem kivételével továbbra is rendelkezésére bocsátották az iskolafenntartó

egyházközségnek, a kérdés végleges rendezéséig; az állami iskola, illetve a község világi előljárósága, természetesen ragaszkodik most is a téves értelmezésű bírói határozathoz, csupán azt sikerült elérni, hogy a folyó tanévet befejezhesse a katolikus iskola. Viszont ezzel szemben a katolikus egyházközség jogorvoslati kérései és közbenjárásainak elintézése folyamatban van és nem lehetetlen, hogy az egyházközség teljes jogot nyer a hitvallásos iskolának jövő tanévi újból való megnyitására.

A béke kis angyala

Írta: Somlyai Lajos

Az árnyas fasorokkal ezegélyezett, hosszú sétálat egyik oldalán, szépen gondozott kerttel körülvéve feküdt a Hadfaludy villa.

A vadszőlő lombjaival sűrűn beárnyékolt verandán, kényelmes hintaszékben olvasásba merülve ül a villa fiatal urnöje: Hadfaludy Anna.

Azán egy ideges mozdulattal hirtelen ledobta a könyvet, amelynek egyik fejezete olyan szép sorokban állította elébe a férjéhez hű asszonyt, holott ő semmiséget elhagyta az övét.

Lehunyt szemét, hátra hajtotta szőke fűrtös fejét, s fiatal életének elmúlt eseményeire gondolt.

Özv. Hadfaludy ezredesnének egyetlen leánya volt Anna. Ugy nevelte föl, mint a meglegházi ritka virágot, becézgette, kényeztette. Gondosan őrizte mindentől, ami ártatlan, gyermeket kedélyét megzavarhatta, vagy megváltoztathatta volna. S amint neki mindene volt leánya, úgy viszont a leánynak mindene volt az édesanyja.

Anna csinos, szőke lányka volt, de gyerek, egészen gyerek még hosszú ruhás korában is. Babának hívta mindenki az ismerősök között.

Madár a lombfakadástól nem örül, úgy az életnek, amint ez a gyermek örült. Előtte rejtély volt még az élet komolysága. Vidám pillangó lélek volt, amely aranyos szárnyakkal libegett az élet verőfényében.

Eppen ezért a haute volée-t roppant meglepte a hír, hogy a baba Réthy Jenő huszárszázados menyasszonya lett.

Ezt is csak olyan játéknak vette. Nem szerelemből lett a százados menyasszonya, hanem, mert a mama akarta, meg aztán a délece, szép világot sem igen tekintette másnak, mint egy egyenruhás csinos játéknak.

A fényes esküvő után a fiatalok Győrtelekre mentek, ahol a férj állomásozott.

Az asszonykat az új társaságban csakhamar megszerették. Kedélye semmit sem változott, ott is baba volt a neve. A férjnek azonban nem tett szert nejmének ez a gyermekessége. Azt kívánta, hogy háza asszonyát több respektus környezze. Nem akarta, hogy az ő, a komoly katona felesége játékbaba legyen a társaság kezében. Aztán meg az is bántotta, hogy felesége olyan tulságosan anyas, aki még akkor sem akarja elengedni a mama ruháját, amikor már asszony. Fellette hat magában, hogy komolyan bánk vele, hogy komolyságra szoktassa. Meg is kezdte a nevelést.

Anna azonban azt hitte, hogy férje főienyet akarja vele éreztetni, s ez elkeserítette. A férje meg, aki, az igaz, nem is volt csupa selyem ember, azt gondolta, hogy csak nem kell neki engedni, — s meg lesz a hátas.

A hátas bekövetkezését azonban a gyakran ellátogató mama nagyon késeltette. Az ő szemében Anna még mindig kislány volt. Nem engedte, hogy komoly asszonnyá fejlődjen. Persze, hogy leányának adott igazat.

Nem hiányoztak e miatt a családi viharok sem könnyek zaporával és panaszkodással fűszerezve. Egyszer aztán a férj udvariasan, de komolyan tudtára adta a mamának, hogy az ő nevelési-rendszere kizárja a mama jelenlétét, s felkérte, hogy további intézkedésig kimélje meg házat becses látogatásától.

Persze, hogy erre mindketten ájuldoztak. A mama fenyegetőzött, hogy ily elbánási mód után a leánya is vele fog menni.

A férj kijelentette, hogy az ő beleegyezésével nem, azonban az ajtot nem szokta rázárni a feleségére. Ha képes reá, hogy férjét ilyen csekély-séget elhagyja, ám tegye, ő egy szóval sem fogja visszahívni. Aztán köszönt és magukra hagyta őket, Killovagot.

A mama mérgében dulva-fulva pakkoltatott. Az asszonyka is engedve a sok rábeszélésnek és meghatva az anyai szív könnyeitől, — szintén összepakkolt és egy levelet hagyva hátra férjének, elutaztak.

Mikor Réthy a lovaglásból hazajött, már csak hűlt helyüket találta.

A komoly, büszke katonát nagyon bántotta a dolgot, szövegelté is. Fájit is neki nagyon mert azal a komoly, katona szívvel szerette ám azt a gyerekasszonyt.

Szemrehányást azonban nem tett nejmének vissza sem hívta, váloperit sem indított. A lakást teljesen úgy hagyta, ahogy volt, de e naptól fogva sohaem lépett azokba a szobákba, amelyek felesége számára voltak berendezve. Tisztársal és húszárjai azonban ez 115 óta nagyon hallgatnak és zorondnak találták. Kötelességének teljesítésén kívül máskor senkivel sem érintkezett. Egy nap sürgőnyt kapott, amelyben tudatták vele, hogy neje egy egészséges leánykánál adott életet.

A komoly katona egészen elérékenyült annak tudatára, hogy ő apa. Egész erővel lépett fel szívében a vágy, hogy láthassa ezt a kis babát, de a katona, a férfi büszksége nem engedte.

Anna pedig sehogysem érezte magát jól az édesanyjánál. Az ő finom lelkét is bántották a történetek.

Bántó gondolatait csak az riasztotta el tőle, amikor nagy örömebe kis leánykája megszületett. De ebbe az örömebe is örömcsepp vegyült, mikor férje nem jött el, de még csak nem is írt.

Egy év múlva meghalt az anyja. Megmarad egyedül maradt kis leánykájával.

Amint az idő haladt, bizony az ő kedélye is megváltozott, komoly lett, mert a lelkiismeret furdalás nem hagyott neki nyugalmat.

Kisleánykájával, aki napról napra szépen fejlődött s mind kedvesebb, szomorúan járta be napoként a kertben a helyeket, ahol ő, mint kislány, annyiszor órákat töltött el gondatlanul játszadozva.

S míg kisleánya ide-oda futkosva játszadozott, — az ő gondolatai önkénytelenül Győrtelekre szálltak. Vajon mit csinál most férje?... Mennyire bántotta még mindig az ő komoly lelkét az, hogy ő olyan könnyelműen elhagyta, úgy megsértette, s olyan szegényt hozott reá?... Mit

* Az asszony kötelessége törődni azzal, hogy balműködése rendben legyen, amit pedig úgy érhet el, ha reggenként áhgyomorra egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik, amely enyhén és kellemesen, pontosan és biztosan szabályozza az anyagcsere folyamatát. Kérdezze meg orvosát.

Háború esetére aranytartalékot halmoz fel Franciaország Kanadában

Londonból jelentik: A „Financial News” úgy értesül, hogy a francia kormány 2 és fél millió font értékű aranyat küldött Ottavába. A franciák szükség esetére aranytartalékot halmoznak fel Kanadában, mert háború esetén jelentékeny vásárlásokat kell végrehajtani Amerikában. A buvárnaszádok háború esetén bizonytalanná tennék az aranyszállítását.

Hatalmas tűz a Lafayette oceánjáró luxushajón

Le Havreből jelentik: Szerdán este a le Havrei kikötőben tűz ütött ki a Lafayette oceánjárón. A tűz a fűtőházban keletkezett egy gázégőtől és csakhamar átterjedt a nyersolajhordókra is. A lángok rövidesen átharapóztak a luxuszöke belsejére. A tűzoltóság erejét megfeszítve dolgozott, de munkája csaknem eredménytelen maradt. Harminc tűzoltót csak nagy nehézségek árán lehetett kimenteni a hajó mélyéből, ahová a lángok bezárták. Azt hiszik, hogy a luxushajó egész belső berendezése menthetetlen. A kár igen nagy. A tűz csütörtök hajnali három órákor még javában tombolt.

TELJESEN ELPUSZTULT A 26 EZER TONNÁS LUXUSGŐZÖS.

Párizsból jelentik: A „Lafayette” gőzös teljesen elpusztult. A katasztrófát az egyik fűtővigyázatlansága okozta, aki égő gyufaszálal ejtett egy olajtöcsébe. A hajó 26 ezer tonnás volt, 184 méter hosszú és 1500 ember befogadására alkalmas. A „Lafayette” a francia kereskedelmi tengerészet egyik legnagyobb és legpompásabb gőzöse volt.

tet addig nem is ismerte?... Most már érzi, hogy igazán tudná szeretni azt a derék embert... De vajjon megbocsát-e valaha neki?!

Most is, mikor kisleánykája a futkosásban elfáradva hozzá szaladt, kipirult arcoskáját, mint egy arany keret, körülfogták ragyogó csigákban aláhulló aranyzöke fűrtjei, s ránézett csudálkozóan szomorú mamácskájára azokkal az okos gyöngyszürke szemekkel: az a szép arc, s azok a beszédes szemek, amelyeket atyjától örökölt, azok is szemrehányást tettek neki, hogy az az angyali kis baba ő miatta nem ismeri az apját.

Igy vergődött nap nap után bánatos lelke... De még nagyobb megpróbáltatást kellett kiállnia!

Szomorúság tanyája lett a Hadfaludy villa. A kert apró, tarka virágai olyan bánatosan csüngtek a a piciny fejcséskjüket, mert a kedves kis baba, aki annyit játszadozott velük, beteg, nagyon beteg...

A gyermekek réme a t. rokbaj fojtogatja, piciny testét az emesztő láz égeti.

Mikor ott őrizte éjt-napot egyé téve, beteg gyermekét az anya, micsoda kinokat állott ki!

Hányszor tört ki belőle, amikor gyermeke ágyacsájánál imádkozott, az ónvád: Istenem, Istenem, ez a gyermek meg talál halni és nem láthatja meg soha az apját!

A sűrűn ellátogató orvos aggodalmas arcáról leolvasta az anyai szeretet, hogy nem igen bizik a beteg megmentésében.

Igy történt, hogy bús aggodásában az anya átviratozott a férjének.

Réthy, aki már oly régen nem hallott hírt feleségéről és gyermekéről, e napon olyan nyugtalan volt, olyan rossz sejtélem szállta meg, de nem tudott reá magyarázatot találni. Sietve elvégezte dolgát és hazament. Ekkor odahaza várta feleségének távirata:

„Gyermeünk a halállal vívódik, ha látni akarja, siessen!”

A kisebbségi kérdés és a Duna nemzetközi igazgatása

(A kisantani értekezlet folytatása az első oldalról)

Egy másik cikkében a „Curentul” így ír: — Két fontos kérdésre kell rámutatni az európai diplomácia új lépéseivel kapcsolatban. Az egyik a kisebbségi kérdés, a másik a Duna nemzetközi státútuma.

— A kisebbségi kérdésre vonatkozólag a kisantant államainak megvan a közös álláspontjuk, amely kétségkívül meg fogja határozni Románia népszövetségi magatartását is ebben a tekintetben. Ami azonban a Duna kérdését illeti, a dolog így áll: Németország, miután visszavonta a Duna-bizottságból két megbízottját, az Anschluss után visszavonta Ausztria megbízottját is. Nemrég aztán

a kisantant államokat értesítette Berlin, hogy csak július 31-ig engedi meg, hogy a Duna-bizottság Bécsben működjék, ez

időpont után a bizottságnak máshová kell költöznie.

— Tekintettel az óriási német nyomásra, Csehszlovákia nem nagyon hajlandó Pozsonyt rendelkezésre bocsájtani. Ez kényes dolog lenne számára. Belgrád is vonakodik székhelyet adni a Duna-bizottságnak. Nem marad tehát más hátra, mint

Budapest és Bucuresti között kell választani. Budapest ma az a hely, amely felé a dunai politikában a lengyel és az olasz téték is játszanak.

— Így valószínű, — fejezi be a Curentul, — hogy abban az esetben, ha a bizottság székhelye Budapesten lesz, ez hozzá fog járulni az országok viszonyának szorosabbá tételéhez.

Bárdossy magyar követ környezetének értesülése az eddigi fejleményekről

Bucuresti. Saját tud. Dr Bárdossy László Bucuresti magyar követ szerdán Sinaia-ba érkezett és a Hotel Palaceban szállott meg. Tevékenységével kapcsolatban illetékes helyen a következő értesülést kaptuk szerdán este, Sinaia-n, a diszvacóra előtt: Eddig ennyi tény van: a magyar követ hivatalos a diszvacorára. Ezért érkezett Sinaia-ba, ahol a Hotel Palace-

ban összegyűlt diplomatákkal, különösen a csehszlovák és jugoszláv külügyminiszter környezetéhez tartozó diplomatákkal megbeszéléseket folytatott. Hogy a diszvacorán, — hangzott a szerda esti értesülés, — lesz-e alkalma a magyar követnek tárgyalásokat folytatni a kisantant külügyminiszterével, az ezeknek az kezdeményezésétől függ.

Új rendelet törvények szabályozzák a kamatszédést és a kényszeregységet

Egy, két és négy százalék az állami jegybank kamatlába fölött

Bucuresti. Saját tud. A nemzetgazdasági minisztérium két nagyfontosságú rendelet törvényt készített. Az egyik a törvényes kamatot szabályozza, a másik pedig hatálytalanítja a kényszeregységre vonatkozó törvényt, a ka-

mat törvény szerint.

1. szakasz: Az évi törvény és kamat a Banca Nationala visszleszámitolási kamatánál túl egyszázalék a polgári, magánjog szerinti ügyletekben és 2 százalék kereskedelmi ügyletekben. Ha nincs írásban kamat kikötve, akkor az adós a törvényes kamatot fizeti. Az adós, aki rosszhiszeműen kötelezettsége késedelmes teljesítésével kárt okoz a hitelezőnek, késedelmi kamatra és kártérítésre is kötelezhető.

2. szakasz: A konvencionális évi kamat nem haladhatja túl több, mint 4 százalékkal a Nemzeti Bank visszleszámitolási kamatját. Ezt a kamatot a jövőben bizottság fogja időnként és az ország különböző vidékeire külön-külön a Banca Nationala visszleszámitolási kamatjához viszonyítva megállapítani. Minden hitelintézet köteles lesz kifüggeszteni a konvencionális kamatok táblázatát, amit a Hivatalos Lap időnként közöl, 10.000-tól 50.000 leig terjedhető büntetés terhe alatt.

A 6-ik szakasz az uszorkamatot szedőket 2 hónaptól két évig terjedő elzárással és 10—50.000 lej pénzbüntetéssel sújtja.

A JEGYBANK 3 ÉS FÉL SZÁZALÉKRA SZÁLLÍTOTTA LE A VISSZLESZÁMITOLÁSI KAMATLÁBAT

Bucuresti. Saját tud. A Banca Nationala közli, hogy május 5-él kezdődőleg leszállította a visszleszámitolási kamatot 4 és félről 3 és fél százalékra. A lombardot 5 százalékról négy, és félszázalékra.

HATÁLYTALANÍTOTTA A KÉNYSZEREGYEZÉSI TÖRVÉNYT

Bucuresti. Saját tud. A második rendelet törvény első szakasza hatálytalanítja a kényszeregységről szóló törvényt. A 2-ik szakasz az eseteket állapítja meg, amelyekben kényszeregység mégis lehetséges; a 3-ik szakasz szerint halasztás nem engedélyezhető. A 4-ik szakasz a moratóriumhoz való visszatérésről szól.

Az erős férfi majdnem megtántorodott a hirtelen, olyan erővel rohanta meg szívét a fájdalom. Gyorsan átöltözött, szabadságot kért, s a legközelebbi vonattal elutazott beteg gyermekéhez.

Már este volt, mire odaért. A vasutól egyenesen a villába hajtatott. Az előszobában az orvos a vállához öltözött össze és megkérte, hogy tudassa feleségével megérkezését, s kérjen nevében engedelmet a belépésre.

Anna gyermeke ágyacsájára előtt állott a amikor csendben imádkozott s leste a kis beteg elhalál lihegését, amikor az orvos tudtára adta, hogy ki várakozik az előszobában. Felállt és megadta az engedélyt.

Férje belépett, meg kellett fogóznia az ágyban, hogy az izgatottságtól, melyet a férje megérkezése feletti öröm, de a bánat és fájdalom is előidéztek benne, ne ne roskadjon. Nem is igen értette, hogy férje mit mondott neki, valamit mormogtak ajkai és önkénytelenül az ágyra mutatott kezével.

Az apa odalépett, — s mikor az az erős férfi meglátta azt az összetört kis virágot, zokogás tört ki.

Anna némán nézte ezt a szivettépő jelenetet, de nem bírta tovább és 5 is erőltlenül melléje rekkadt.

Künn a néma éjben a halál angyala suhogott...

Szegény kis babát eltemették. Egyedül hagyták ott az öreg föld hideg öleiben.

Réthy hazakísérte feleségét...

A szobába érve, Anna megköszönte a figyelmet. Tekintete önkénytelenül oda tévedt, hol tegnap még a kis baba ágyacsájára állott, könny szökött szemébe és felsóhajtott: „Istenem, de elhagyott vagyok!”

Csendben ott várakozó férje hozzálépett, gyöngyölen megfogta kezét és így szólt:

— Ha akarod, nem leszel elhagyott. Jöjj velem otthon minden úgy vár, ahogy elhagyta.

Anna felelet helyett odaborult férje vállára, aki gyöngéd szeretettel ölelte őt magához s így maradtak sokáig, szólan, csendesen...

Trajsz sza Sztalin!

A titokzatos ellenforradalmi rádió mellett a szovjet orosz határon

NARVA (Észtország).

„Trajsz sza Sztalin, dokonall...” — (Remegj Sztalin, jön a vég.)

Sztalin

Pi, pi, pi... Buum, vi, — zavarja meg a moszkvai nagy rádióleadó a titokzatos hangokat. Senki se tudja, honnan jön, mégis naponta jelentkezik. A GPU-ügynökök ezrei keresik, modern rádiós autók hajszoják a leadót. Hiába minden erőlködés.

Vészesen közeledik az a nap, amikor a titokzatos hang Sztalin kivégzését bejelentette.

Nem messzire az orosz határtól, az északi Narva városkában időzöm. Itt ismerkedtem össze a szálló egyszerű kávézójában egy érdekes arú orosz menekülttel. Különös részleteket mesélt arról a most megindult orosz forradalmi mozgalomról, amelynek célja Oroszország felszabadítása.

— Most menekültem Sztalin kopói elől, — mondja.

— Majdnem otthagytam a fogamat. Péterváron kaptam figyelmeztetést, hogy a GPU keres. Az útlevellem rendben volt, tehát rögtön elindultam a határ felé.

— Pétervártól Narváig a többszáz kilométeres utat 16 óra alatt tette meg a vonat. A határvizsgálatot jóval a Narva előtt kezdték meg.

— Mikor az orosz útlevelvizsgáló detektívek passzusomat megnézték, az egyik így szólt: „Az útlevelét táviratilag megsemmisítették, közzessen, velünk jön Moszkvába.”

Szökhés a robogó vonatról

— Egy csoporttal erős katonai fedezet mellett egy másik vonaton visszaindítottak. Öröm egy percre magamra hagyták a fülkében, ezt az alkalmat használtam ki és az ellenlétes oldalon

leugrottam a robogó vonatról.

A környező bokrok fedezéke mögött futva elértem a közeli erdőséget. Jó pénzért azután a parasztok titkos utakon átsempésztek a határon. Így jutottam ide.

A mai orosz állapotokról beszélgettünk tovább, új ismerősöm szavai komoran csengtek:

— Sztalin és a körülötte csoportosult uralmi szervezet a forradalom széniorjait sorba kipszítja, új terrorhullám dühöng. A hadsereg elégedetlen, vezéreiket, tisztjeiket egymás után pusztítja el a GPU. Ezért valakinek végre felelnie kell. A bizonytalanságot csak fokozza

az erőteltetett menetű fegyverkezés.

Sztalin legutolsó rövid rádióbeszédéből egy közölgő nagy háború előszelét lehet érezni. Legutóbb nagy költséggel az Északi sark teljes felkutatására rendezkedtek be. A 63-ik szélességi

fok körüli tenger hajózhatóvá tétele is elsősorban háborús célt szolgál. Oroszország a murmánszki finn kikötővel szemben

a Kóla félszigeten hadikikötőt akar berendezni.

— A tengernek a Kóla félsziget körüli része egész évben jégmentes, a murmánszki finn kikötő ezzel szemben az arktikus éghajlat kedvezőtlen hatása alatt áll. Murmánszktól az Északi jégstengeren és a Bering-úton Kamcsatkán keresztül a hadvezetőség részére nagyfontosságú a szabad út kiépítése, mert a másik út, az Északi tengeren és az Indiai óceánon át kétszer olyan hosszú, mint a most kiépítés alatt álló újabb tengeri útvonal. Ezen a vonalon a szovjelet idegen nem tudja meglátni.

A titokzatos rádió

Beszélgésünk közben a másik szobából egyre erősödő zajjal áthallatszott a rádió. Orosz ismerősöm órájára nézett, azután titokzatosan mosolyogva figyelésre intett. Egy darabig ott babrált a rádiókészüléken és nem sokára az előbb hallott reváli jazz helyett

20,5 méteres hullámon orosz női hangot lehetett hallani.

Tudósok, könyvek és babérok

(A Magyar Tudományos Akadémia nagyhetéről s jutalmairól)

Budapest, május hó.

Immár 108. éve, hogy a tudomány művelőit jutalomdíjakkal kitünteti a Magyar Tudományos Akadémia. A legnagyobb dicsőség mindenkor a Nagyjutalom által koszorúzott műveké volt. Idővel ennek összegét más alapítványok kamatai felülmúlták ugyan, mégis megmaradt ennek a rangsorban, tekintélyben első magyarországi kitüntetésnek odon fénye, nagyszerűsége. Abból az alkalmából, hogy a most folyó héten tartják a Tudományos Akadémián a tagválasztásokat s a jutalmi bizottságok s új pályaművek kitűzését elhatározó osztályok az u. n. naggyűléseiket, érdemesnek tartjuk a Magyar Lapok olvasótáborára előtt ismertetni ennek az u. n. Nagyjutalomnak névsorát. Emlékeztünk sok-sok ragyogó névvel könnyen felrészíthetjük, hiszen kicsiben az egész tudomány és irodalomtörténetünk itt van, száz év távolából.

Horvát Endre Árpád című hőskölteménye óta 7—8 évenként még sok jeles költő műveit koszorúzták meg, így 83-ban Kisfaludy Sándorét s Vörösmartyét, majd Kazinczyt, báró Jósikáét, sőt Vörösmartyé újabb műveit még két ízben; Arany János négyszer nyerte el a jutalmat 49-ben Petőfi is, 67-ben Tompa Mihály, 87-ben Szász Károly, 1901-ben Jókai, 914-ben Lévy József, 23-ban Vargha Gyula, 32-ben Herczeg Ferenc.

Bölni Farkas Sándor amerikai úttörő könyve után híres statisztikusok, pl. Fényes Elek (két ízben is), Benkő, Korizmic és Keleti Károly; természettudósok: Vállas Antal, Jedlik Ányos (az első dinamó feltalálója), Petzval Ottó, Balogh Kálmán, Fivaldszky, Kruspér, Fodor József, Apáthy István, Högyes Endre, Eötvös Loránd, Thán Károly, Lóczy Lajos, Krompecher, Vendl, Rados és utóljára a múlt évben Zechmeister László vegyész-tanár. Bölcselőink fényes névsorából elég, ha Böhm Károly és Pauler Ákos nevét említem. A történelem és jogtudomány jelesei közül nagyjutalomban részesültek: Zsoldos Ignác, 1842-ben, Szalay László (3 ízben is), Dózsa Elek a transylvániai jogtudományról írt nagy művevel, Jászai Pál, Wenzel Gusztáv, Kautz, Lukács Béla, Salamon Ferenc (székely származású történelem), Pauler Gyula, Csanki, Thallóczy, Thaly, Berzevicsy Albert (az abszolutizmusról írt kötetével), végül 33-ban a mai történevezek nestora: Károlyi Árpád. Nyelvtudósok is megkapták néhány évkörben: Szinyei, Lehr Albert, Budanz, Hunfalvy, Szarvas Gábor, Simonyi Zsigmond, Melich és Gombocz Zoltán.

Midőn az idei naggyűlés a filozófia művelői közül választja ki a nagyjutalmára érdemes tudóst s egyéb jutalmak oda-

A nő valamilyen titokzatos siffre-kulcs szerint nehezen érthető szavakat mormolt.

Barátom ezek közül egy-kettőt a noteszába jegyzett. Hirtelen egész közel hajolt a készülékhez, hogy minden szót megérthesse.

„Fehér Sirály” megbízatása

Aztán visszaállította Revált és hozzám sietett.

— Barátaim nekem is üzentek, — mondotta sietve. — „Fehér Sirály” cseka-ügynökök küldték utánam. Narvában akarnak érni. A Cseka emberei ugyanis szolgálatuk alatt álnévet hordanak.

A „Fehér Sirály” egyik legrettegettebb és legügyesebb ügynökei,

de nem lesz könnyű dolga, mert valamikor együtt dolgoztunk. Külföldön pedig mi vagyunk az erősebbek, de szervezeteink, hála régi kipróbált barátainknak, odahaza is diadalmaskodni fognak.

Hiába internálnak ezeket, hiába lövik agyon azokat, akik a 20,5 hullámot hallgatják, mi győzedelmeskedni fogunk.

Barátom búcsúzásra nyujtotta kezét, aztán felgyűrte kabátja gallérját, szemére húzta fekete micisapkáját és furosa, óvatos járással lopta ki magát a párás narvai éjszakába.

Sokáig gondolkodtam ezen a különös alakon, vajjon mennyi az igazság szavai mögött? Vajjon tényleg bekövetkezik-e a titokzatos rádióhang jóslata?

Y. Bruce.

ítéléséről is dönt, bevezetőben ennyit láttunk jónak a halhatatlan nevek, babérkoszorús tudósaink birodalmából összefoglalni. A következőkben az egyes jutalmakról és kitüntetettjeikről tájékoztatók olvasóinkat.

A nagyjutalmat, amely a bölcsélet körébe vágó munkát illetett, az Akadémia egyhangúlag Kornis Gyula „Az államférfi, a politikai lélek vizsgálata” című nagy munkájának ítélte oda, kifejezve ezzel tiszteletét egész munkássága iránt.

A Marczibányi-mellékjutalmat Bartók Györgynek Az erkölcsi értékeszme története című munkája nyerte el.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara Horthy Miklós kormányzónak a csepei kikötő fölvetése alkalmából tartott beszéde emlékére, melyben nagy államférfiúi bölcseséggel vázolta a kereskedelem fontosságát a nemzeti élet egészében, alapítványt tett Akadémiáknál, amelynek kamatai most adatként ki először Heller Farkas Közgazdasági Lexikonának.

A Chorin Ferenc-alapítvány kamatait Surányi Unger Tivadar szegedi egyet. tanár műve nyerte el: Budapest szerepe Magyarország gazdasági életében.

A Magyar Általános Kőszénbánya R.-T. által Berzevicsy Albert néhai nagyerdemű elnök emlékére tett nagy alapítvány kamataival a bizottság egyhangúlag Szekfü Gyulának az új Magyar Történet kötetében megjelent nagy munkáját tüntette ki.

A Könyvi Manó-jutalom publicisztikai, közírói munkásságot illetőleg, ezzel a bizottság egyhangúlag Herczeg Ferenc Napkelte előtt c. kötetét és vezércikkait koszorúzta meg.

Molnár Kálmán által a főkegyúri jog jogalapjának vizsgálatára kitűzött jutalmat a bizottság nem találta kiadhatónak.

A székesfehérvárosi hadtörténeli jutalmát a II. osztály Aggházy Kamil „Budavár 1849-i ostromáról” szóló átdolgozott művének kiadta.

A Weisz Fülöp-jutalom a kozmikus sugárak rendszeres tárgyalására volt kitéve, erre Barnóthy Jenő és Forró Magdolna művét találták érdemesnek.

Az együttesen kezelt hagyományokból létesített jutalomdíjjal 7 pályázat közül Kopits Imre sebész-magántanár dolgozatát tüntette ki a bizottság, az ikerkutatás köréből.

Budapest székesfehérvárosi művészettörténeli jutalmának kiadását a neoklasszicizmus építészetiének vizsgálatáról az Akadémia a mű befolyásához köthette.

DR GERGELY PAL

Tanácskozások az olasz és német vezérek és államférfiak között

Hitler teljes szerepű csillagvizsgát ajándékozott Mussolininek. — Az olasz császár-király díszlakomája

Rómából jelentik: Hitler és Mussolini tanácskozásai a Palazzo Venezia-ban délután fél 2 órakor kezdődtek. Miközben a német birodalmi kancellár és Mussolini egymással tárgyaltak, a két állam miniszterei a palota ugynevezett Hercules-termében tartottak megbeszélést. Ezen a megbeszélésen német részről jelen voltak Ribbentrop, Hess, Göbbels miniszterek, valamint Himler birodalmi rendőrfőnök, olasz részről Ciano és Alfieri miniszterek s Garzini helyettes párttitkár. Hitler a Venezia-palotában tett látogatása alkalmával díszes okmányt nyújtott át Mussolininek egy Zeiss-obszervatórium adományozásáról. Az adománylevél a következőképpen szól:

„Mint a német birodalom vezére és kancellárja, kérem Mussolinit, ducejét annak a népnak, amelynek a világ Galileit, a nagy tudóst köszönheti, fogadjon el ajándékképpen egy Zeiss-teleszkopot és a hozzátartozó obszervatóriumot teljes felszereléssel.”

Ugyanakkor átnyújtott Hitler Mussolininek egy művészi képsorozatát, mely a Duce németországi látogatásának legszebb fényképeit és az olimpiai film másolatát tartalmazza.

Délután 6 órakor Hitler Mussolini társaságában a Constantin-bazilikába ment. Erkeztésekor az egybegyűlt tömeg lelkesen ünnepelte. Hitler itt fogadta az Olaszországban élő németek üdvözlését. Az ország minden részéről összegyűlekezett németek nevében Bohle kerületi vezető, külügyi államtitkár üdvözölte Hitlert. Hitler rövid beszédet mondott és kifejezte köszönetét a világ többi német polgárának is hűségese magatartásáért.

A KÉT ALLAMPÓ POHÁRKÖSZÖNTŐJE

Victor Emanuel olasz király és császár szerdán este Hitler tiszteletére a Quirinálban lakomát adott, amelyen Mussolini és az olasz királyi ház tagjain kívül résztvettek a vezető olasz személyiségek és a Hitler kíséretében lévő birodalmi miniszterek, birodalmi vezetők

és államtitkárok. A lakoma során az olasz király pohárköszöntőt mondott, mely többek között a következőképpen hangzott:

— A szellem és munka sok és mély rokonzatása fűzi egybe az új Olaszországot az új Németországgal s bensőségessé és szilárdá alakítja a két nemzet közötti barátságot. Ez a barátság ma és a jövőben eszköze az európai béke megszilárdításának, melynek érdekében a német birodalmi kormány és a mi kormányunk bizalomteljesen együttműködik. Legőszintűbb óhaját fejezem ki annak a népnak, mely a legnagyobb mértékben hozzájárult munkájával és kulturájával Európa kulturájához és amelyet Ön a jövő érdekében olyan biztos kézzel vezet.

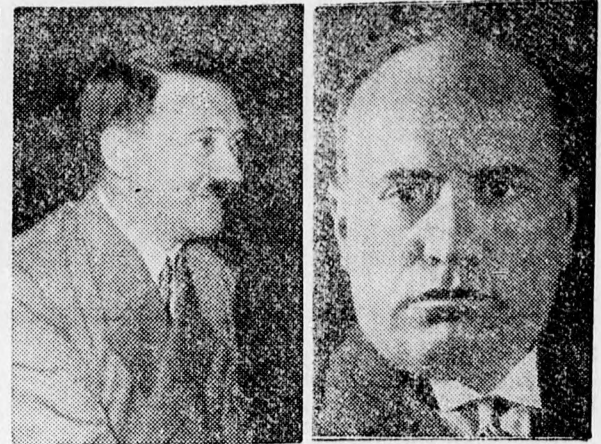
Hitler válaszában többek között a következőket mondotta:

— Boldog vagyok, hogy ebben a pillanatban tolmácsa lehetek népemnek, melyet

Mire vonatkoznak a római megbeszélések? — Az ausztriai gazdasági összeköttetések átvétele. — A nyugati hatalmakkal való egyezmények, a középeurópai együttműködés, a cseh és a spanyol kérdés

Berlinből jelentik: Berlini diplomáciai körök úgy tudják, hogy a római megbeszélések során a következő kérdések kerülnek szónyegre:

1. A gazdasági együttműködés fejlesztése Olaszország és Németország között, különös tekintettel az Ausztria és Olaszország között fennálló kapcsolatokra.
2. A két ország pártszervezeteinek fokozatos együttműködése.
3. Külpolitikai kérdések. Ezek közé tartozik az angol-olasz, angol-francia és olasz-francia egyezmény, a középeurópai együttműködés és a cseh-kérdés, a spanyol-kérdés és a bolse-

Hitler

Mussolini

Felséged iránt és az olasz nép iránt mély séges vonzalom és barátság tölt el. Felséged szövege azokról a kapcsolatokról, melyek az új Olaszországot az új Németországhoz fűzik. Az az őszinte, szeretetteljes fogadtatás, melyben ebbe az országba való érkezésemkor részesítettek, erős bizonyítéka annak, hogy a fasiszta Olaszország érzi, hogy a nemzeti szocialista Németországban őszinte és rendíthetetlen barátot talált. Ez nemcsak biztosítéka a két nép békéjének és biztonságának, de bizonyítéka az általános békének is.

HITLER NÁPOLYBA UTAZOTT

Rómából jelentik: Hitler szerdán este 10 óra 30 perckor — miután szívélyesen elbúcsúzott Mussolinittól — a Termini-pályaudvarról Nápolyba utazott.

vizmus elleni küzdelem.

Ezeket a kérdéseket egyrészt Hitler, másrészt kíséretének tagjai beszéltek meg az olasz államférfiakkal. Utálnak arra is, hogy Rómában hivatalosan megkezdődött az ipari együttműködésre vonatkozó tárgyalás, amelyet olasz részről Volpi, német részről von Trendelburg vezet.

AZ OLASZ SAJTÓ A NÉMET-OLASZ ÖSSZETARTÁSNAK AZ EGÉSZSÉGES DEMOKRACIAVALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉSÉRŐL

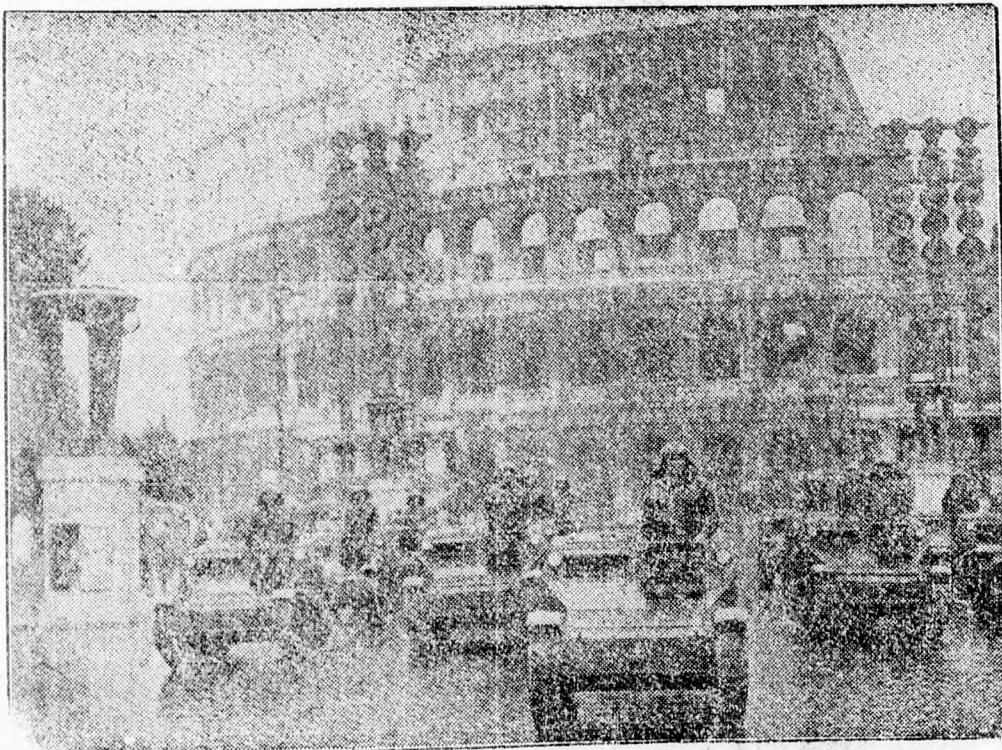
Rómából jelentik: Az olasz lapok hosszú cikkekben foglalkoznak Hitler római látogatásával és kiemelik a megbeszélések nagy fontosságát, valamint azt a visszhangot, amelyet a látogatás az egész világon keltett. A *Giornale d'Italia* hangoztatja, hogy az olasz-német külpolitika vonala és a két ország közötti együttműködés feltételei határozottak és világosak és távol állanak minden olyan gondolatától, amelyet ennek az együttműködésnek az Alpokon túl élénken működő képzelőerők tulajdonítanak. Olaszország és Németország kölcsönös és mély bizalommal és tisztelettel vannak eltelve egymás iránt, de

együttal érzékük is van ahhoz, hogy a legnagyobb mértékben tiszteletben tartsák minden kis és nagy európai nemzet jogait és jogait.

A két ország politikáját a jobb és egészségesebb Európa utáni vágy halja át, hogy betölthesse hivatását az egyetemes civilizáció előmozdítása terén. Ehhez a munkához valamennyi nemzet hozzájárulhat és hozzá is kell, hogy járuljon. Olasz- és Németország az a két európai nemzet, mely mindig elutasította a politikai blokk-alakulás gondolatát és mindig azt a felfogást vallotta, hogy az egészséges demokráciával lehetséges a baráti együttműködés.

ÚJ LENGYEL NAGYKÖVET RÓMÁBAN

Varsóból jelentik: A lengyel államfő kinevezte az új lengyel nagykövetet Rómába. A nagykövet megbízó levele Olaszország királyának és Etiópia császárnak szól.

Amikor évszázadok találkoznak... Rómában Hitler odaérkezése alkalmából a Colosseum előtt páncélszerepek vonultak fel. Ezen a díszfelvonuláson az olasz milícia harmincezer főnyi serege vett részt.

Walter János

Isten képe a természetben

Ujabb, bővített és átdolgozott kiadás, sok képpel. Füzve 110 lel.

Ez a könyv nemcsak Isten létét bizonyítja, hanem azt is, mennyire valótlan az a tudatos félrevezetésnek szánt megállapítás, hogy a tudomány és vallás nem fér össze. Aki Walter János érdekes és végig élvezetes könyvét elolvassa, csakis arra a végső következtetésre juthat, hogy igazi tudomány nem képzelhető el vallásosság nélkül, mert minden a dolgok végső okára, Istenre mutat. Nem is szólva az emberi test és értelem csodálatos építményéről és bámulatos strukturájáról, a legegyszerűbb fűszálban vagy a csillogó hópehelyben is ott látjuk ragyogni a teremtő Isten végtelen nagyságát.

Megrendelhető: könyvostályunknál.

Magyarországi írók és művészek akik ragaszkodnak megszokott közönségükhöz

Budapestről jelentik: A keresztény magyar írók, művészek és tudósok egy csoportja a sajátában kiáltványt tett közzé a jogegyenlőség érdekében és felsorakoztak a zsidó törvény ellen. A kiáltványt a következők írták alá: *Bartók Béla, Csók István, Ferenczy Noémi, Főjja Géza, Kárpáti Aurél, Kernstock Károly, Kodály Zoltán, Lovász Márton, Mórész Zsigmond, Schöpfung Aladár és Zilahy Lajos.*

Az oradeai amatőr fényképképzés nyertesének névsora

A „Vulturii” — „Sasok” Turista Egyesülete művészi amatőr fényképképzésének megnyitó ünnepélyéről tegnapi számunkban részletesen beszámoltunk. A kiállítás a műértő közönség osztatlan tetszésével találkozott és azt a késő esti órákig látogatta. Ezen alkalommal a bírálóbizottság határozata alapján díjat nyertek névsorát közöljük.

I. Turisztikai felvételek: arany érem: dr. Középpessy László Oradea, ezüst érem: Kelly Zsigmond Arad, bronz: C. Lehmann Braszov, díszoklevél: Zathureczky József Tetce, Balla Árpád Braszov, Dna Niciu Natalia Oradea.

II. Zsáner képek: A) csoport, arany érem: Căpitan Sutu Ioan, ezüst érem: Marx József Aiud, bronz érem: Béres Károly Oradea, díszoklevél: Stern László Oradea.

Zsáner képek: B) csoport: ezüst érem: Major Vilma Oradea, Sever Cernescu Bucuresti, díszoklevél: Lipcsei V. István Salard, Lechner György Oradea.

III. Csenedélet, portrait, stb.: A) csoport: ezüst babékoszorú: Stt. Petrescu Ioan Oradea, Arany érem: Grünfeld Sándor Oradea, ezüst érem: Cartis Liviu Oradea, bronz érem: Hoffmann Tiborné Oradea, díszoklevél: dr. Tamás A. Oradea.

B) csoport, arany érem: Markovics Andor Oradea, ezüst érem: Ing. N. Tomescu Bucuresti, díszoklevél: Jelics Gyula Oradea.

IV. Művészi tájképek: arany érem: Vidor György Oradea, ezüst érem: Ing. Corneliu Silistrarianu Bucuresti, díszoklevél: Grecu Samson Oradea, Cartis Ioan Baiamare, Dna F. Bediceanu Oradea.

V. Oklevelet nyertek: Tóth Sándor Oradea, Raiev Nicolae Beius, Beréczky Ottó, Major János Oradea, Balló Árpád, János József, Ördög Sándor Polgár László, Braszov, Szentés József, Illés József, Chisineu-Cris, Moor Sándor, Pápay Illés József, Chisineu-Cris, Moor Sándor, Pápay Zoltán Cluj, Louis P. Martinescu Constanta, Kiss János, Kemény Arthur Salonia, Fein Iszif, Goldmann Andor, Ivanovici Danila, Căpitan I. Ursache, Makkay György Oradea.

A kiállítás a Bulevardul Regele Ferdinand 2., a Bazar-épületben van. Délelőtt 10 órától fél 2 óráig, délután 4 órától este 9 óráig látogatható. Belépti díj 5+2 lei.

A spanyol polgárháborúban részvevő idegen önkéntesek visszahívása

A spanyol nemzetiek követe Budapes'en

Londonból jelentik: Az *Ewening Standard* szerint a francia kormány utasította Corbin francia nagykövetet, közölje az angol külügyi hivattal, hogy Franciaország elfogadta az önkénteseknek Spanyolországból való elszállítására vonatkozó angol tervet, amely azt jelenti, hogy Franciaország elzárná a spanyol szárazföldi határt, mielőtt az elszállítást intéző vizsgálóbizottság spanyol területre ér. A Reu-

ter szerint Corbin közölte, hogy Franciaország ragaszkodik az önkénteseknek kategóriánként való elszállításához. Nem lehet tudni, hogy ezen az alapon lehetséges lesz-e eredményt elérni, éppen ezért a semlegességi bizottság újabb összeüléseire nem tűztek ki határidőt.

Budapestről jelentik: A spanyol nemzetiek kormány budapesti követévé Muguero y Muguierót nevezték ki.

Kérdések az angol alsóházban a németek miatti nyugtalanságról

A kérdéstevők Népszövetség elé kívánták vinni Csehszlovákia ügyét. — Chamberlain kijelentette, hogy a beavatkozás nem hasznos

Londonból jelentik: Az angol kormány szerdán minisztertanácsot tartott. A minisztertanács ötvenhat órát vett igénybe.

Az alsóház szerdai ülésén Chamberlainhoz több kérdést intéztek.

Mander megkérdezte, hogy tekintettel egyes országokban a német kormány politikája következtében érzett általános nyugtalanságra, hajlandó-e a miniszterelnök a Népszövetség elé vinni a béke fenntartásának kérdését, vagy Németországnál ebben az ügyben közvetlen előterjesztést tenni.

Butler külügyi államtitkár azt válaszolta, hogy az angol kormány nézete szerint nem valószínű, hogy a javasolt eljárás jelenleg hasznos eredményre vezetne.

Adams képviselő azt kérdezte, hajlandó-e a miniszterelnök a Népszövetség tanácsánál olyan előterjesztést tenni, hogy Németország legutóbbi beavatkozása Csehszlovákia bel-

ügyeibe Európa békéjét fenyegeti.

Chamberlain a kérdésre ugyanazt felelte, mint Butler az előbbi kérdésre.

Adams ezután azt kérdezte, tudja-e a miniszterelnök, hogy ha Henlein követeléseit teljesítik, Csehszlovákia függetlensége megszűnik.

Chamberlain így válaszolt: —

— Lehet, hogy így van, lehet, hogy nem, de ez nem érinti előbbi válaszomat.

A PÁRIZSI CSEH KÖVET BENESNÉL ÉS HODZSANÁL

Prágából jelentik: Benes köztársasági elnök és Hodza miniszterelnök szerdán fogadta Ossuczky párizsi cseh követet. A követ a szudéta-német kérdés párizsi megítéléséről tájékoztatta az elnököt és kormányfőt, majd Hodza elnökletével összeült a minisztertanács, hogy megvitassa a helyzetet.

Válságosra fordult a francia pénzügyi helyzet

Daladier miniszterelnök rádióban bejelentette, hogy alsóbb szinten szilárdítják meg a frankot

Párizsból jelentik: Franciaországban a pénzügyi helyzet hirtelen válságosra fordult. A kormány tagjai szerdán délelőtt váratlanul minisztertanácsra ültek össze, amelyen a frank esésével kapcsolatban szükségesnek látszó rendszabályokat beszélték meg. A pénzügyi és nemzetgazdasági miniszterek külön is hosszús tanácskozást folytattak, amelybe bevonták a francia bank igazgatóját is. Párizsban úgy tudják, hogy Párizs, London és Newyork között, hosszas telefonmegbeszélések voltak.

A frank újabb válságának híre a pénzpiacon nagy izgalmat keltett.

PÉNZÜGYI VISSZAVONULÁST HAJTANAK VÉGRE

Párizsból jelentik: Daladier miniszterelnök szerdán este rádióbeszédét mondott és bejelentette a kormány elhatározását, hogy pénzügyi visszavonulást hajtanak végre és olyan alapon szilárdítják meg a frankot, mely lehetővé teszi, hogy a kormány eredményesen megvédhesse a frank árfolyamát. Daladier közölte, hogy a kormány elhatározása az angol és ame-

rikai kormánnyal teljes egyetértésben jött létre és köszönetet mondott ezeknek a kormánynak együttműködésükért. A miniszterelnök nem jelölte meg azt az árfolyamot, amelyen a frank megszilárdítása történt, csupán annyit mondott, hogy azt az árfolyamot, amelyet a frankra nézve megállapítottak, nem lépik túl.

Beavatott körökben úgy tudják, hogy a frank új árfolyama a font 175 frankos árfolyamának fog megfelelni.

Vesebajosoknak nélkülözhetetlen!

Hogyan éljen a vesebajos ember?

Írta: Dr. Lukács Pál főorvos.

Orvosi tanácsok, diétás utbaigazítások

Ara 95 lei.

Kapható: könyvostályunknál.

HIREK

MAGYAR LAPOK

Keresztény magyar napilap

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hóra 70 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 12-27.

Cluj-i szerkesztő: **Sulyok István**

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Északi szél, délután záporok, a hőfok alacsony marad, a szélvédett helyeken éjjeli fagyok várhatók.

Zürichi zárlat. Párizs 12.20, London 21.76 egy-negyed, Newyork 435 fél, Brüsszel 73.37 fél, Milánó 22.95, Amszterdam 242.65, Berlin 175.22 fél, Bécs — schilling 57, Prága 15.15, Varsó 82.30, Belgrád 10, Bucaresti 325.

**Ötezer csehkorona a Massaryk-szobor meg-
rongálójá kinyomozásáért.** Prágából jelentik: Märisch-Schönberg városban ismeretlen tettesek megrongálták a Massaryk-szobrot. A hatóságok ötezer csehkorona jutalmat tűztek ki a tettesek nyomravezetőjének.

**A JUGOSZLÁV KÖZLEKEDÉSÜGYI MI-
NISZTER BUDAPESTEN.** Budapestre jelentik: Spaho jugoszláv közlekedésügyi miniszter szerdán Belgrádból Budapestre érkezett. Innen Miskolcra ment és megtekintette a jugoszláv államvasutak által rendelt motoros kocsikat. Délután 6 órakor a budapesti jugoszláv követ-tel és kíséretének tagjaival visszaérkezett Bu-dapestre. A jugoszláv miniszter a Miskolc és Budapest közötti utat a magyar miniszterrel-nök motoros szalonkocsiján tette meg.

**Női iskolát és internátust épített a cluj-i gő-
rög katolikus püspökség.** Cluj. Saját tud. A cluj-i görög katolikus püspökség az Avram Jancu utcá-ban lévő a Szent Terézia egyesület tulajdonát képező ingatlanrészen női iskolát és 500 tanuló befogadására képes internátust épített. A munká-latokra 16 millió leit irányoztak elő. Az építke-zések még ez év folyamán megkezdődnek. A gő-rög katolikus püspökség az építkezésre szüksé-ges összeget a Casa de Depuneri-től akarta fel-venni, de miután a tárgyalások nem vezettek kellő eredményre, most a Banca Albinával foly-tat a kölcsön felvételére tárgyalásokat.

**LETARTÓZTATTA A CSENDŐRSÉG AZ
„EZERMESTER” BÉLYEGZŐHAMISÍTÓT.** Mercurea-Ciuc. Saját tud. Márton Dávid 43 éves sándominici „ezermester” hírében álló, sándominici gazdálkodót a csendőrség let-artóztatta. A vád ellene az, hogy hatósági és közbirtokossági bélyegzőket faragott ki — fá-ból, igen sikerülten és ezzel visszaéléseket akart elkövetni. A furó-faragó székelyt névtel-en levélben jelentették fel, még mielőtt hamis-ításokat tudott volna elkövetni. Az összes bűnjellel együtt átadták az ügyésznek.

Halálozás. Gremspberger Lajos, az ora-deai káptalan uradalmi intézője 50 éves korában Debrecenben meghalt. Az elhunyt uradalmi inté-zőt özvegyen kívül fivéréj Gremspberger Camilló, az oradeai Takarékpénztár tisztviselője, Grem-spberger István, valamint kiterjedt előkelő rokonság gyászolja. Temetése őszinte részvét mellett május 3-án ment végbe a debreceni temetőben.

A vadászengedélyek becserélése. Oradea. Sa-ját tud. Az 1937—38 évben kibocsátott vadász-engedélyek érvényét, mint ismeretes, 1938 május 31-ig meghosszabbították. Mindazok, akik ilyen vadászengedéllyel rendelkeznek legkésőbb ju-lius 1-ig kötelesek kicserélni engedélyeiket az 1938—39 évre kiadott engedélyekkel. Akik e köte-lezettségüknek a fenti határidőig nem tesznek eleget, azoktól elkobozzák fegyvereiket és kihá-gás miatt a katonai törvényszéknél indítanak eljárás ellenük.

Jóváhagyták Turda város költségvetését. Sa-ját tud. A helygymintiszter jóváhagyta Turda vá-ros 1938—39. évi költségvetését 12.635.506 lei bevé-teji és kiadási végösszeggel, amely csaknem 3 millióval kevesebb a tavalyi budget 15.366.985 lei főösszegénél.

Májusi havazás

Sűrű pelyhekben hull a hó. Az emberek fázósan összevonják felöltőiket és csodál-kozva kémlelik az égboltozatot. Vannak, akik nem akarnak hinni a szemeknek s úgy vélik, hogy álom játszik velük s az alom-képek ferde síkjain torlódnak össze és mo-sódnak el a határok, évszakok — valóságok és valótlanságok között. Előszedik tehát a zsebnaptárt. Semmi kétség: 1938 május 5, csütörtök... Igen, május van, a tavasz hó-napja ez. Virágbaborult fák, virágzó kertek és ligetek, máskor már illatfelhőben usznak ilyenkor és hófehér virágszirmok havazzák be a kipihent és fölmelegedő, delejes és életet sugárzó fekete földet. Most illatfelhő helyett hófelhő gomolyog a levegőben. Sűrű, vattásan tömött hófelhő és fehér szirmok helyett hópelyhek havaznak.

Különös és szeszélyes játéka a termé-szetnek ez a beteg és kiszámíthatatlan, hisztérikus tavasz. Az ibolya és nárcisz szí-neiben, illatosan és napsugaras jókedvvel érkezett meg egy márciusi reggel s aztán bomlottan és eszeveszetten, mint egy beteg és szeszélyes asszony, letépte színes virágos diszeit. Egyik percben záporoznak, esőznek könnyei, másik percben melegen és napsuga-ras kedvvel felkacag.

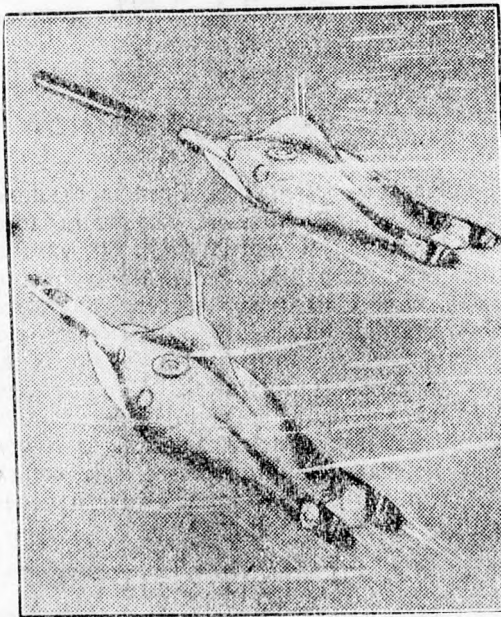
A rügyek és a méregzöld virágbimbók elkenyészedve, senyvedve, fázósan bomla-nak levélbe, virágba. A szirm leluul, el-pusztul, mielőtt még teljesen kibomlana és színes, bokráts pompában kivirulna.

Mi lesz a gyümölcse és a termésel? Vajjon magába fojtva eltemeti-e termő-készségét, éltetadó erejét ez a hóbertos és szeszélybeteg tavasz?

Odakünn még hó hullott az imént s téli hangulat terjengett a hófelhős levegő-ben. De lám, már kiderült az égbolt és vilá-goskék májusi selymén elárad és szikrázik az aranyló fényözön: kislütyt a nap. A leve-gőben mézes tavaszillat párázik és nyoma sincs már a májusi hónap...

Lehet, igaz sem volt!
Higyjünk a tavasznak és a napsugárnak.
Mert ugvis hiába mondják, hogy: nem
lesz gyümölcs és nem tesz termés az ilén...
Ugy még sohasem volt, hogy virág és
gyümölcs ne lett volna... (—)

Uj maximális árak Turdán. Saját tud. Turda város tanácsa a maximális árakat a következőleg állapította meg: Fehér liszt kilója detailban 10 lei 50 bani, félbarna 10, barna 9.50, fehérkenyér 10.50, félbarna 9.50, barna 9 lei. Húsárak: nagy marha 26, növendékmarha 28, szopó borjú 30, borjucomb 34, sertés 32, karaj 36, hárj 36, olvasz-tani való szalonna 34, vékony szalonna 32 lei.

„Miniatur” tengeralattjárók — Amerikában.

Amerikában liliputi tengeralattjárókkal folytat-tak sikeres kísérleteket. A kis tengeralattjáró-ban két ember számára van férőhely és két tor-pe-dót vihet magával. Képünk élénken szemlel-teti, mikép lövi ki a torpedót a kis tengeralat-tjáró

* A szivburok, a szivbillentyűk, a szivizmok és a szivbetegség megbetegedéseinek kezelésében a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűvíz fontos segédeszköz mely reggel éhgyomorra egy kis pohárral bevéve a tápcsor-na tartalmát biztosan felhigítja és azt igen köny-nyen levezeti. Kérdezze meg orvosát.

Negyvenöt vagon inségkukoricát osztottak szét Mures megyében. Targu-Mures. Saját tud. A kormány megbízásából a „Solidaritatea” me-zőgazdasági szövetkezet 45 vagon inség-kukori-cát osztott ki Mures megyében. Toplița környé-kén 30 vagon Deda vidékén 10 vagon és Tg.-Mures környékén 5 vagon kukoricát osztottak ki, harmincháromezer leles vagononkénti árban. Ugyancsak ez a szövetkezet kapott megbízást a gyapot, szesz és só elosztására is.

Az „Uj földesur” Clujon. Cluj. Kolping Legényegylet színpadán, Str. Baronel Pop 3 sz. alatt, 1938 május 7-én, szombaton este 9 órakor és május 8-án d. u. fél 7 órakor mutatja be a legényegylet műkedvelő gárdája Jókay—Hevesy 5 felvonásos színművét, az „Uj földesur”-at. A mi lelünkhez olyan közelálló ragyogó cselek-mény földünk lenyűgöző őseréjének hatásos bizonyossága és lelkeket kibékítő és átformaló hatásának frissen zengő himnusza. Ha akar szépet, tartalmasat, irodalmi, művészit és szóra-koztaót látni és élvezni, feltétlenül nézze meg ezt az előadást.

Két diák és egy munkás a hadbíróság előtt. Timisoara. Saját tud. A hadbíróság Serbanescu ezredes elnöklété alatt Boian Eugen és Modiga Bogdan főiskolai hallgatókat a kivételes álla-potról szóló rendelkezések be nem tartása miatt hat havi fogházra, polgári jogaiknak egy évre való felfüggesztésére, kétezer lei pénzhírszagra és háromszáz lei perköltségre megfizetésére ítélte. Az említett diákokat, valamint Pascu Petru mun-kást a hadbíróság a hatósági intézkedések fi-gyelman kívül hagyása miatt egyenként még nyolc havi fogházra ítélte.

**RENDŐRNEK ADTA KI MAGÁT ÉS
MEGLOPTA KOCSMAI CIMBORAJÁT EGY
GHEORGHENI MUNKÁS.** Mercurea-Ciuc. Saját tudósítónktól. Baricz János joseni gaz-dálkodónak a múlt évben dolga akadt Gheor-gheniében. Dolga végeztével betért az egyik ven-déglobé és iddogni kezdett. Nemsokára bejött a vendéglobé Rician Lázár gheorgheni mun-kás meglehetősen ittas állapotban. Katonamun-dérből átalakított ruhája alkalmas volt arra, hogy megtéveszsen gyanútlan embereket. El-ment Baricz asztalához és igazolásra szólított-a fel a magábanülő gazdálkodót. Baricz ig-a-zolta magát és amikor Rician kifejezte azt az óhaját, hogy még meginná egy pohár bort: asztalánál marasztotta. Meglehetősen mennyiségű ital elfogyasztása után összerázták a város igen sok kocsmáját. Baricz a hajnali búcsúzkodás után vette észre, hogy a „rendőr” ellopta 2100 leijét. Könnyű volt a teljesen elázott „közbi-tonsági közeg”-et hamarosan lefelfedni. A szer-dán megtartott tárgyaláson Rician „rendőrt” egy évi elzárásra, ötezer lei pénzbüntetésre és három évi politikai jogvesztésre ítélték.

Az új banati menetrend. Timisoara. Saját tud. Az új banati vasuti menetrend, amely má-jus 14-éről 15-ére virradó éjjelen lép életbe, most került teljes egészében nyilvánosságra. Az új menetrend szerint a Timisora—Arad közötti vo-nal napi tíz vonatpárja közül öt vonatpár köz-lekedik egészen Oradeáig. Az oradeai gyors-vonat reggel 8.35 órakor indul Timisoaráról, vi-szont Oradeáról este 21.48 órakor érkezik a gyors Timisoarára.

Tizenhét embert mart össze egy veszett kutya. Targu-Mures. Saját tud. Borzalmas vérengzést vitt végbe Tatár Mária Eftimiu Murgu utca 41 szám alatti háztulajdonosnő megveszett házörző-ébe. A kutya már napokkal ezelőtt mutatkoz-tak a betegség jelei. Szerdán délelőtt aztán láncát eltépve, kimenekült az utcára és a gya-nútlanul haladó nők, gyermekek és férfiak kö-zül tizenhetet összemart. A járőkelők még ka-puk alá sem menekülhettek, mert teljesen vá-ratlanul érte őket a veszett kutya alattomos támadása. Végül is a szolgálatot teljesítő egyik rendőr tette kardjával ártalmatlanná a veszett-ebet. A megharapott tizenhét egyént a cluj-i Pasteur intézetbe utalták.

* Kérelem. Racosul de Jos-i Jézus Szíve tiszteletére épült templom berendezésére kegye-ladományokat szeretettel kérünk. Adományokat a Rupea rom. kat. plébánia címére kérjük.

Felmentette az esküdtsek az Arany Kereszt gyógyszerész laboránsnőjét. Oradea. Saját tud. Csütörtök délelőtt tárgyalta az esküdtsek Lazarescunának, az Arany Kereszt gyógyszerész volt laboránsnőjének az ügyét, aki az elmúlt év novemberében késsel támadta meg Jakab László gyógyszerészességét. Jakab László a feljelentést visszavonta, de az ügyet hivatalból lefolytatták. A tanúk kihallgatása után az esküdtsek tanácskozára vonultak vissza, majd az elnök kihirdette az ítéletet, amely szerint Lazarescunét felmentette a vád és annak következményei alól.

Övtilizógát szünetelt a sikkasztó adóügynök. Timișoara. Saját tud. A Tormac községbeli adó-kiírándóság vezetője: Craciunescu Cornel, hivatalos megállapítás szerint háromszázezer lejrel nagyobb összeget sikkasztott. A vizsgálat során számos nyugtát találtak, amely a tényleges adónál nagyobb összegre volt kiállítva. A sikkasztó adóügynök üzelmének felfedezése után emezavart szünetelt, miután azonban az orvosi vizsgálat szerint egészséges, a kórházból, ahol tartózkodott, az ügyészséghez kísérték át és letartóztatták.

MEGVIZSGALJA A PÉNZÜGYIGAZGATÓSÁG A SZEMÉLYZETI ADÓ LEVONÁSÁT. Oradea. Saját tud. A pénzügyigazgatóság a minisztériumtól kapott utasítás alapján a pénteki napon kezdte meg a nagyobb vállalatoknál és gyáraknál a vizsgálatot arra vonatkozólag, hogy helyesen vonták-e le a személyzeti adót.

* Hűsmérgezés, kolbászmérgezés, halmérgezés vagy gombamérgezés előfordulásakor a gyorsan ható természetes „**Ferenc József**” keserűviz azonnali használata — egy vagy két pohárral — rendkívül fontos segédeszköz. Kérdezze meg orvosát.

Timișoarán ötszáz zsidó lakos nem terjesztette be állampolgársági igazolási iratát. Timișoara. Saját tud. Az első számú járásbíró vizsgálatára néhány nap múlva befejezi a zsidó lakosok állampolgárságának felülvizsgálata céljából bevezetett iratokat. A vezető járásbíró máris megállapította, hogy mintegy ötszázan nem terjesztették be irataikat, sem erre halasztást nem kértek. Ezeknek az állampolgárok jegyzékéből való törölését rendelték el. Mintegy kilencven ilyen törölést már el is rendelt a járásbíró. A törölték jegyzékében természetesen számos elhalt vagy elköltözöttnek neve szerepel. A törölés ellen öt napon belül felfolyamodással lehet élni, amelynek ügyében szintén a járásbíró dönt. A törölték névjegyzékét tízenöt napra kifüggesztik a város-házán.

Tisztújító közgyűlést tartott a negyvenkét éves „Gheorgheni Gazdasági Egyesület.” Mărcușea-Ciuc. Saját tud. Előző negyvenkét évvel, 1896 március 28-án alakult meg a „Gheorgheni Gazdasági Egyesület.” Tevékenysége nemcsak Gheorgheni városra terjedt ki, hanem működési körébe vonta a többi kilenc giurgiuvi községet is. Az egyesület megalakítása Ferenczy Károly főesperes és Puskás Jenő titkár nevéhez fűződik. Ez a nagyműtű egyesület későbbben beolvadt az E. G. E.-be és annak alapszabályai szerint fejt ki elismerésreméltó munkásságot Gheorgheni város jelentős számú gazdaközössége felvilágosítására, nevelésére és előrehaladására. Az egyesület élén kiváló munkásságot fejtettek ki Madaras Agoston, Madaras Balázs, Biró Lajos, Oláh Béla. Az ék érdemű, hogy az E. G. E. elűji tavaszi kiállításán aranyéremmel tüntették ki az egyesületet. Az egyesület különben most tartotta tisztújító közgyűlését Gheorgheni városban, az Ipar-területi helyiségében, tagjai népes részvételével. A titkári beszámoló adatszerűen sorakoztatta fel azokat a ténykedéseket, amelyeket az egyesület fejtett ki gazdasági téren a több- és minőségileg jobb termelés érdekében. Valóban minden elismerést megérdemel a vezetőség önzetlen munkásságáért. A közgyűlésen, Kádár Károly korelnök vezetésével, megvitették a tisztújítást is. Elnök lett: Balázs Sándor igazgató-tanító, alelnökök: Szász István és Biró Vencel; titkár: Oláh Béla; jegyző: Bajna József; pénztárnok: Keresó Sándor; könyvtárnok: K. Madaras Árpád; szertárnok: Bende Mihály; ügyész: dr. Ferenczy Balázs; szakértő: Maurer Daniel. A közgyűlés a város hatóságától hat-hat választmányi tagot is delegált a tisztikar mellé.

Megjelent az „Utunk” c. folyóirat májusi száma. A gazdag tartalomról kiemeljük a következőket: Tóth Tihamér dr. Üdvözlégny Oltárszent-ség! — Dr. Schmiéd Béla: Mert szeretted a világot — Müller Lajos S. J.: Eucharisztia, mint az áldozatos szeretet és szenvedés forrása. — Pintér József: Krisztus és a monstancia. — Dr. Petro József: Eucharisztikus békecsók. — Schnatiner Szigfréd O. S. B.: Aki a legtökéletesebb imadást nyújtja az Eucharisztiaának. — Mellau Ferenc: Életünk aranyserlege. — Virágh Andor S. J.: Iz-zó szikrák. — Róth Antal S. J.: Az Eucharisztia első ünneplése. — Csávossy Elemér S. J.: Egy magyar „kisösvényt”-járó. — Dr. Ijjas József: Az Eucharisztia szentföldi emlékei. — Irodalom. — Korda r. t. kiadása. Megrendelhető a Magyar Lapok könyvosztályánál. Előfizetési díj egy évre 170 lei, félévre 90 lei.

Borzalmas órákat éltek át az elöntött Buzias lakosai

Árviz fenyegette Lugoj városát is

Timișoara. Saját tud. Jelentettük, hogy az utóbbi napok nagy esőzései következtében a Banat több helyén hatalmas árviz támadt, így Resita és Bocsa környékén, majd Buziason is. Buziasról érkezett újabb hírek most részletesebb beszámolót adnak az árvizről, amely elöntötte a földéhselyet. A jelentés szerint az ár nemcsak a parkot és a „kurszalont” öntötte el, hanem mintegy ötven háza is behatolt s ezekben egy méteres magasságban állt meg. A mélyebben fekvő részeket oly hirtelen töltötte meg a víz, hogy a menekülők utját is elzárta az áradás.

Az elöntött házak közül csak hetet vagy nyolcat lehetett kiüríteni, a többiekben bennmaradt a butorzat. Eközben szakadatlanul zuhogott az eső. A víz ódora asztalokat, székeket s egyéb butorzarabokat ragadott magával, amelyek az árviz tetején usztak. Különösen a vályogból épített házak forogtak veszélyben s minden pillanatban bedőlésüktől lehetett tartani. Ahol lehetett, oszlopokkal támogatták meg a veszélyeztetett házak falait.

Számos ház ugyyszólván hasznavehetlenné vált. Az ár behatolt a fűszolgabíró-ság épületébe is, amelyet ki kellett üríteni.

Az árvizben nagyszámú kisállat pusztult el. Az ár egészen a templom előtti térig hatolt. Hét órán át tartott az áradás, míg végre elvonult a víz. Timișoara és Buzias között egyébként a vasúti pályát is alámosta a kiaradt folyó, úgy-hogy ezen a vonalon átszállással történik a közlekedés.

Nagy veszedelem fenyegette Lugoj városát is.

A Caransebes-környéki hegyekben öt nap és öt éjjel szakadatlanul esett az eső. Így a Timiș vize erősen megáradt. Bár Lugojon a töltés elég magas, keddről szerdára virradó éjjelen a víz felszíne már csak negyven centiméternyire volt a töltésnél alacsonyabb. S a Timișre egyre újabb víztömegek zudultak. A caransebesi hegyekből lefolyó víz ugyanis megolvastotta a havat és a folyó ettől is megmagyobbodott.

Lugojon egyes helyeken közben ki is öntötte a régi fahídnál és a turbinaműveknél ami annak tulajdonítható, hogy ezek a helyek alacsonyabb fekvésűek.

A víz azonban nem érte el a házakat, csupán a szabad térségeket öntötte el.

Szerdán nagyobb utászoztag ment Timișoara-ról Lugojra, hogy az ottani utászokkal együtt a töltésre ügyeljenek s ahol szükség kívánja azonnal munkához lássanak. Szerencsére szerdán elámt az eső s a Banatban általában napsugárzás derült idő volt.

Veszedelmű érkezett jelentések szerint a jugoszláviai Banatban is több helyütt árviz keletkezett.

Az utóbbi hetek huzavásai, majd a mostani esőzések folytán a hegyipatokok hatalmas vízmennyiségeket hoztak.

Veszed. határában, majd folytatódó Mariclauna környékén ezar és ezar hold szántóföld áll víz alatt,

ami annál lesújtóbb, mert a legtöbb helyen már bevetették a földeket.

Árvizveszély fenyegeti Arad megye egyes községeit

Szántóföldek és legelők kerültek víz alá, — Alba-Iulia felől újabb víztömegeket jelentenek

Arad. Saját tud. Az ország egyes részein tapasztalható erős esőzések következtében a Mures valamint a Crișul Alba folyók is kiáradtak. Alba-Iulia felől szerdán 167 centis vizállást jelentettek, míg Arad környékén a Mures 276-ot mutatott. Csütörtökre a vizállás Alba-Iulianál 210, míg Arad felé 276-ra emelkedett. A folyóval párhuzamban a kisebb patakok is megáradtak úgy-hogy a veszély nőttön nő.

Az árviz megfigyelő hivatal főnökének Baia-Licentia mérnöknek közlése szerint a megáradt Mures, Gothatea község környékén elöntötte a legelőt és a szántóföldeket, a falu lakosságát egyelőre azonban nem veszélyezteti. Dobra község környékét szintén elöntötte a víz. A Crișul Alba folyó szintén jelentékeny emelkedést mutat. A víz rendkívül mély medret masott, elöntött több mezőt, sőt több helyen fagyott a vasúti pályát is.

Munkatársunk az árviz ellenőrző hivatal fő-

nökén kívül beszélgetést folytatott Muresan Joan városi főmérnökkel is, aki kijelentette, hogy egyelőre csak az ugynevezett arterületek elöntéséről lehet szó s komolyabb baj csak akkor keletkezik, ha a Mures emelkedése a 3 métert is meghaladná. Ez igen könnyen megtörténhet, azonban ez esetben is csak a megyeheli községeket veszélyezteti az áradás. 1932-ben az emlékezetes nagy áradás idején, amidőn a Mures Micclaca Vecchi és Micclaca-nout (Arad két külvárosát) valóságos elseperte, a megáradt folyó 6 méteres emelkedést mutatott. Hogy a belváros is veszélybe kerüljön — fejezte be nyilatkozatát a főmérnök — a Muresnek 7 méter 70 centire kellene emelkednie, amittől jelenleg nagyon távol áll. Annál komolyabb azonban a helyzete a megyehelyi községeknek és már magában véve az is súlyos elemi csapás, hogy a termőföldek egy része éppen most a mezei munkák idején víz alá került.

Breszlauban a napokban zajlott le a német-olasz mérkőzés, mely alkalommal Revilaque tábornok, az olasz királyi tornaszövetség vezére megkoszorúta Jahn-nak, a német torna-átamasterének a sírját.

LEGUJABB

London nyugodtan fogadta a frank aláértékelését

„A népront-kormányok politikai és pénzügyi tévedéseiről most fizet meg az ország!” — írják a francia lapok

Londonból jelentik: Londonban nyugodtan fogadták a frank újabb leértékelését, amelyet rég esedékes és elkerülhetetlen lépésnek tekintettek. Azt hiszik, hogy a frank új árfolyamát a fonthoz viszonyítva 177—180 között fogják rögzíteni. Beavatottak úgy tudják, hogy a francia kormány kötelezettséget vállalt, hogy a leértékelés előnyeit nem használja fel kiviteli dömping céljaira.

Párizsból jelentik: A francia lapok megállapítják, hogy a pénzügyi helyzet leromlásáért és a frank árfolyamának újabb csökkentéséért nem a jelenlegi francia kormányt terheli a felelősség és díszérettel emlékeznek meg Daladier hátrahagyottáról, amellyel az ország színe előtt feltárta a valódi helyzetet. Általános nézet az, hogy a népront-kormányok politikai, gazdasági és pénzügyi tévedéseiről az ország most fizet meg.

Megkezdte a zsidó-törvényjavaslat tárgyalását a magyar képviselőház

Budapestről jelentik: A képviselőház esütörtök délelőtti ülésén Balogh Gábor előadó betervezte és ismertette az ugynevezett zsidójavaslatot. Beszédében rámutatott arra, hogy igen súlyos kérdéssről van szó, mely fölveti az asszimilálódott zsidóság önérzete megbántódásának kérdését.

— Hogy zsidókérdés van, — mondotta, — azt a nemzet többsége már megállapította és ha van, kötelesség azt alkotmányos, törvényes úton rendezni. Objektíven kell eljárni a kérdés elrendezése körül. Meg kell állapítani, hogy azokban az országokban, ahol nagyobb számban él a zsidóság, mindenütt felmerült ez a

kérdés. Lehetetlenség volna észre nem venni, hogy a zsidóság térhódítása nagy veszélyt jelent az ország keresztény társadalmára. Ennek a terjeszkedésnek gátat kell vetni, mégpedig igazságos és tárgyilagos formában. A most betervezett törvényjavaslat nem támadó jellegű, hanem ösztönös felismerés és védekezés és nem igazságtalan, mert az 5 százalékos zsidóságnak husz százalékot biztosít az elhelyezkedés lehetőségére. Ezenkívül figyelembe veszi a háborús érdemeket is.

Az előadó után Rassay, majd Eckhardt Tibor beszélt.

Nagy tengeri díszemle Nápolyban Hitler tiszteletére

A német államfő Victor Emanuel császár és király és Mussolini társaságában vett részt a díszemlén

Délelőtt 11 órakor kezdődött és délután 5 óráig tartott a hadihajók felvonulása

Rómából jelentik: Victor Emanuel olasz király és császár szerdán este röviddel Hitler elutazása után szintén Nápolyba utazott és a királyi kastélyban töltötte az éjszakát. Hitler nem szállt ki a különvonatból, amely Rómából Nápolyba vitte s amely Nápoly közelében maradt az éjszakán át. Az uralkodó reggel a nápolyi pályaudvaron a trónörökös társaságában fogadta Hitlert.

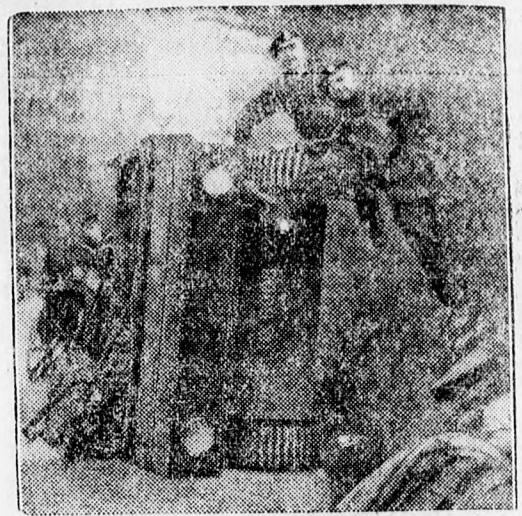
Nápolyból jelentik: A nagy tengeri díszemle alkalmából egész Nápoly virág- és zászlódíszbe öltözött. Hitler különvonata reggel 10 óra 10 perckor futott be a nápolyi pályaudvarra, ahol az uralkodó fogadta. Victor Emanuel az érkező német államfőhöz sietett és szívélyesen üdvözölte. Utána a trónörökös lépett Hitlerhez és melegen kezelt szorított vele. Hitler ezután az uralkodó, a trónörökös, a fasiszta-párt vezetői, az olasz államférfiak és a tábornoki kar kíséretében elhaladt a díszszázad sorfala előtt. A pályaudvart elhagyva, Hitler és a király kocsiba ültek és a mólóhoz hajtottak. Az útvonalon végig lelkesen ünnepelelték a német államfőt. Fél 11 órakor Hitler a királyi társaságában a „Cavour” hadihajó

fedélzetére ment és onnan nézte végig a díszfelvonulást. A hadihajók felvonulása 11 órakor kezdődött és délután 5 óráig tartott. Hitler 6 óra tájban elbúcsúzik Mussolinótól, aki továbbra is a „Cavour” fedélzetén maradt.

Anglia előterjesztést tesz Berlinben a szudéta-német kérdés békés elintézésére

Hitler távollétében Göring veszi át az előterjesztést

Londonból jelentik: A „Daily Express” és „Daily Mail” szerint a szerdai minisztertanács határozata következtében Henderson berlini angol nagykövet rövidesen utasítást kap, hogy tegyen előterjesztést Berlinben a szudéta-német probléma békés elintézésére érdekében. Az előterjesztést Hitler távollétében valószínűleg Göring veszi át, akivel Henderson közli majd, hogy Anglia és Franciaország azt tanácsolják Benesnek, menjen el az engedékenységre leggyorsabb határáig.

Az angol hadsereg gyakorlatozása közben egy tank a lejtős hegyoldalról lefordult az országútra, de a bennülőknek semmi bajuk sem történt. Képünk a különös „tank-katasztrófa” színhelyén készült.

Arcárhirdetések

Egy szó ára 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. „Cim” a kiadóban” további 10 lei. Allástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény. — A legkisebb hirdetés díja 30 lei. — Az első szót minden esetben vastag betűvel szedi a nyomda.

Adás-vétel

Redőny
és portái eladó. Megtekinthető Oradea, Piata Regina Maria 3. II. em. a délutáni órákban.

Eladó
antik kredenc, nagyszal, tükrös trimo előszoba fal, többféle butor darab. Oradea, Parcul Carmen Sylva 6.

Eladó
sürgösen 43 hoidas birtok lakóházzal és gazdasági épületekkel Luduson. Értekezni lehet Kileni „Hangya” üzletvezetőnél, Luduş, jud. Turda.

Lakás

Butorozott
szoba azonnal kiadó, esetleg butor nélkül is. Oradea, Str. Vlahuta 22

Fűszerüzlet
berendezéssel azonnal kiadó. Oradea, Strada Averescu 37. szám.

Magánház
új, 2 szobás, fürdőszobával, kerttel, villany és vízszolgáltatással, csatornával, eladó. — Oradea, Str. Bălcescu 23-a.

Egy
utcai szoba, konyha, spájz kiadó. Oradea, N. Zeiga 50. szám.

Háromszobás
fürdőszobás utcai lakás mellékhelyiségekkel: kiadó augusztus 1-re. — Oradea, Parcul Alba-Iulia 2 Poliklinikával szemben.

Egy
szépen butorozott különbejáratu szoba a Carmen Sylva park mellett kiadó. Értekezni: Oradea, Piata Creangă 5. délután 2—4-ig.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

Kiadó

ujjonnan épült modern egyszobás fürdőszobás komfortos lakás június 1-re. Ugyanott használt fedőcserép, ajtó, ablak eladó. Oradea, Str. General Holban 22.

Egyszoba,
konyha, spájz kiadó. Oradea, Str. Lahovary 33. szám.

2 szobás
utcai lakás azonnal kiadó. Oradea, Str. Petru Rareş No. 7. Értekezni: Str. Negruzi 18.

Rülkölle

Megbízható
mindenes szobalány azonnalra fölvetetik. — Oradea, Baritiu 4. szám. Pintér.

Jómeneteli
fűszerüzlet Oradeán átvételre kerestetik. Címeket a kiadóhivatalba kérünk.

Mindenesleány
jó bizonyítvánnyal keresek elsőjére. Oradea, Str. Ep. Pavel 17.

Rózsaszín
leányszoba ócsón eladó. Oradea, Str. Vasile Conta No. 20.

PUHA CÍMOT
állandóan vesz a Szent László-nyomda r. Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

Állalkozás

Család
kovácsmester állást keres szakmájában vagy gép mellett. Cim: Kiss Imre kovács, Dámaş Ivanuş, jud. Ciuc.

Fiatal
intelligens nő, házvezetőnőnek elmenne plébániára, vagy kis családnak vidékre. Cim: Oradea, Erdel. Nistrului 10. szám.